

Có không “văn hóa thư viện đại học”?

Từ lâu, tôi đã định viết về thư viện ở trường đại học vì thực sự đó là một điều rất bức xúc đối với tôi. May mắn thay, qua loạt bài của tác giả Mỹ Quyên và Thùy Ngân, tôi hoàn toàn đồng tình bởi tôi cũng đã may mắn từng sử dụng thư viện đại học của một trường đại học ở London (Anh) và Tilburg (Hà Lan). Tôi không muốn đưa ra một sự so sánh giữa những tiện nghi hiện đại mà chỉ muốn nói đến một thứ “văn hóa thư viện” trong ý thức của một số bạn đọc sinh viên ở thư viện đại học hiện nay.

Chuyện ăn mặc

Tôi cho rằng thư viện là một giảng đường để bạn tu học, vậy khi lên giảng đường, bạn phải mặc ra sao? Tôi hiểu, mỗi người có quyền tự do cá nhân trong chuyện ăn mặc nhưng thư viện không phải là sân diễn! Có những lần cả phòng đọc yên tĩnh, tiếng giày cao gót nện trên nền đá hoa như những tiếng búa bổ vào tai nhưng “tác giả” lại lấy làm vui vì có nhiều tiếng “chêp miệng” thay cho câu nói “vô duyên”. Có nhiều bạn sinh viên còn mặc quần áo ngủ lên thư viện, vào những ngày hè oi bức thì dù loại từ quần cộc cho đến áo hai dây...

Nếu có làm lao công thư viện mới thấy sinh viên đi thư viện thời gian ăn còn nhiều hơn học với lượng rác thải nhét trong ngăn bàn! Những hộp bàn đồng nghĩa với thùng rác công cộng mà bất cứ ai cũng có thể bỏ vào đó. Tại thư viện của một số trường ở Anh, Hà Lan, Cộng hòa Czech tôi thấy những dấu hiệu cấm ăn, uống trong thư viện, nếu ai muốn ăn thì phải ra ngoài và có ý thức bỏ rác vào đúng nơi quy định...

Ý thức bảo vệ của công

Tôi cũng phải thừa nhận ở thư viện không ít những thủ thư khó tính nhưng nhìn chung họ đều tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên. Vậy mà có không ít sinh viên đặt cái phiếu yêu cầu thật mạnh trước mặt thủ thư, không nói không rằng: khi mượn được sách có khi một câu cảm ơn cũng quên, khi không mượn được thì phản ứng dễ thấy là chêp miệng, bùi môi hoặc tỏ thái độ khó chịu “chắc là thủ thư lười nên gây khó dễ!”. Không những là bạn đọc sinh viên mà ngay cả những học viên sau đại học cũng có thái độ như vậy.

Có những cuốn sách như những “cuốn nhật ký bạn đọc” vì có đủ loại ngày tháng, chữ ký, nhận xét, nhận chia... tranh luận với tác giả (diễn này, tôi không hề thấy trong các cuốn sách của thư viện đại học nước ngoài). Đây là chưa kể đến đủ loại kiểu chữ, thư pháp, tâm trạng... được thể hiện trên bàn, ghế, tủ tra cứu, trên cánh cửa và tường. Thủ thư nhức nhối không xuể chuyện sinh viên không được vắt chân lên bàn hoặc ngồi椅 chồm hổm trên cái ghế đệm xoay. Nhưng đây ghế sofa mềm mát ngoài hành lang của thư viện đã được biến thành một loại giường nệm lý tưởng để nằm dài lên đó thư giãn. Thậm chí trong những ngày nắng nóng, lướt qua các phòng đọc sách đóng nghỉ vẫn có không ít những sinh viên lên thư viện không phải để học mà để... ngủ. Chuyện tra cứu tài liệu qua internet là thiết thực và bổ ích, nhưng nếu làm một cuộc điều tra số lượt và mục đích sử dụng khi vào tra cứu internet để phục vụ việc học tập của các bạn đọc thì quả thật bất ngờ! Số phần trăm ấy không nhiều, có người vào phòng internet của thư viện còn mở trang web có nội dung xấu hoặc chỉ để nghe nhạc hoặc chat vì... miễn phí mà! Đó là chưa kể đến chuồng điện thoại di động, đến những góc khuất “thư viện là nơi hở hẹn”...

Đối với tôi, thư viện đại học có thể nói cũng là một tiêu chí để đánh giá chất lượng đào tạo của trường đại học đó. Một trường đại học danh tiếng (dù chỉ là danh tiếng trong nước) không thể để tồn tại một thư viện tồi tàn về cơ sở vật chất như các trang thiết bị máy móc, sổ đầu sách, bàn ghế, phòng ốc..., nghèo nàn về số sô dữ liệu; thiếu sáng tạo trong quản lý và chất lượng phục vụ.

PHẠM THỊ BỀN (Tilburg, Hà Lan)